

Mezinárodní úmluva proti apartheidu ve sportu

New York, 10. 12. 1985

Smluvní státy této úmluvy, připomínající ustanovení Charty Organizace spojených národů, podle kterých se všechny členské státy zavazují podnikat ve spolupráci s touto organizací společné i samostatné akce k dosažení všeobecného uznání a respektování lidských práv a základních svobod pro všechny bez rozdílu rasy, pohlaví, jazyka nebo náboženského vyznání, berouce v úvahu Všeobecnou deklaraci lidských práv, která prohlašuje, že všichni lidé se narodili jako svobodní a rovnoprávní ve své důstojnosti i právech a že každý člověk má nárok na veškerá práva a svobody uvedené v této deklaraci bez jakéhokoliv rozlišování, zejména podle rasy, barvy pleti nebo národnostního původu, zaznamenávající, že v souladu s Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace její smluvní státy zvláště odsuzují rasovou segregaci a apartheid a zavazují se zabraňovat všem praktikám této povahy ve všech oblastech, zakázat je a vymýtit, zaznamenávající, že Valné shromáždění Organizace spojených národů přijalo řadu rezolucí odsuzujících uplatňování apartheidu ve sportu a potvrdilo bezvýhradnou podporu olympijské zásadě nepřípustnosti jakékoli diskriminace na základě rasy, náboženského vyznání či politické příslušnosti a toho, že jediným kritériem účasti na sportovních akcích musí být sportovní výsledky, berouce v úvahu, že Mezinárodní deklarace proti apartheidu ve sportu, kterou přijalo Valné shromáždění Organizace spojených národů 14. prosince 1977, slavnostně potvrzuje nutnost urychleného odstranění apartheidu ve sportu, připomínající ustanovení Mezinárodní úmluvy o potlačení a trestání zločinu apartheidu a zvláště uznávající, že účast na sportovních výměnách s družstvy vybíranými na základě apartheidu přímo podporuje a povzbuzuje páchání zločinu apartheidu, jak je vymezen v této úmluvě, rozhodnuty přijmout všechna nezbytná opatření k odstranění apartheidu ve sportu a podporovat mezinárodní sportovní kontakty založené na olympijské zásadě, uznávající, že sportovní kontakty s jakoukoli zemí, která uskutečňuje politiku apartheidu ve sportu, povzbuzují a posilují apartheid v rozporu s olympijskou zásadou, a tak vyvolávají oprávněné znepokojení všech vlád, přejíce si uskutečňovat zásady obsažené v Mezinárodní deklaraci proti apartheidu ve sportu a zajistit co nejrychlejší přijetí praktických opatření za tímto účelem, přesvědčeny, že přijetí Mezinárodní úmluvy proti apartheidu ve sportu vyústí v účinnější opatření na mezinárodní a národní úrovni za účelem odstranění apartheidu ve sportu, dohodly se takto:

Čl. 1

Pro účely této úmluvy:

- a) výraz "apartheid" označuje systém institucionalizované rasové segregace a diskriminace za účelem vytvořit a upevnit nadvládu jedné rasové skupiny osob nad jinou rasovou skupinou osob a systematicky tyto osoby utlačovat, jako je tomu v Jižní Africe, a "apartheid ve sportu" označuje uskutečňování politiky a praktik takového systému ve sportovní činnosti jak mezi profesionály, tak i mezi amatéry;
- b) výraz "národní sportovní zařízení" označuje jakékoli sportovní zařízení, které funguje v rámci sportovního programu uskutečňovaného pod záštitou vlády státu;
- c) výraz "olympijská zásada" označuje zásadu, podle níž se nepřipouští diskriminace na základě rasy, náboženského vyznání nebo politické příslušnosti;
- d) výraz "sportovní smlouva" označuje jakoukoli smlouvu uzavíranou za účelem organizace, podpory a uskutečnění jakýchkoli sportovních akcí a účasti na nich nebo uskutečnění s nimi souvisejících práv, včetně servisu;
- e) výraz "sportovní organizace" označuje jakoukoli organizaci vytvořenou za účelem organizování sportovní činnosti na národní úrovni, včetně národních olympijských výborů, národních sportovních federací nebo národních řídicích sportovních výborů;
- f) výraz "družstvo" označuje skupinu sportovců organizovanou za účelem účasti na sportovních akcích, kde soutěží s jinými takto organizovanými skupinami;
- g) výraz "sportovci" označuje muže a ženy, kteří se účastní na sportovních akcích individuálně nebo jako členové družstva, jakož i manažery, trenéry, instruktory a jiné úřední osoby, které plní funkce důležité pro družstvo.

Čl. 2

Smluvní státy rozhodně odsuzují apartheid a zavazují se neprodleně provádět všemi vhodnými prostředky politiku odstranění apartheidu ve všech jejích formách v oblasti sportu.

Čl. 3

Smluvní strany nedovolí sportovní styky se zemí praktikující apartheid a přijmou příslušná opatření k zajištění toho, aby takové styky neměli jejich sportovní organizace, družstva a jednotliví sportovci.

Čl. 4

Smluvní státy přijmou veškerá možná opatření pro zamezení sportovních styků se zemí praktikující apartheid a zajistí účinné prostředky realizace těchto opatření.

Čl. 5

Smluvní státy odmítnou poskytnout finanční nebo jinou pomoc umožňující jejich sportovním organizacím, družstvům a jednotlivým sportovcům účastnit se sportovních akcí v zemi praktikující apartheid nebo s družstvy či jednotlivými sportovci vybranými na základě apartheidu.

Čl. 6

Každý smluvní stát přijme příslušná opatření proti svým sportovním organizacím, družstvům a jednotlivým sportovcům, kteří se účastní sportovních akcí v zemi praktikující apartheid nebo s družstvy, která reprezentují zemi apartheid praktikující. Taková opatření zahrnují zejména:

- a) odmítnutí poskytnout takovým organizacím, družstvům a jednotlivým sportovcům finanční nebo jinou pomoc k jakémukoliv účelu;
- b) omezení přístupu takových sportovních organizací, družstev nebo jednotlivých sportovců do národních sportovních zařízení;
- c) odmítání všech sportovních smluv, které předvídají uskutečnění sportovních akcí v zemi praktikující apartheid nebo s družstvy či jednotlivými sportovci vybranými na základě apartheidu;
- d) odmítnutí udělit těmto družstvům a jednotlivým sportovcům národní sportovní pocty nebo vyznamenání a jejich odebrání;
- e) odmítnutí oficiálních přijetí na počest těchto družstev nebo sportovců.

Čl. 7

Smluvní státy odmítnou udělit víza nebo povolit vstup zástupcům sportovních organizací, družstvům a jednotlivým sportovcům reprezentujícím zemi praktikující apartheid.

Čl. 8

Smluvní státy přijmou veškerá patřičná opatření k tomu, aby země praktikující apartheid byly vyloučeny z mezinárodních a regionálních sportovních organizací.

Čl. 9

Smluvní státy přijmou veškerá patřičná opatření k zabránění tomu, aby mezinárodní sportovní organizace ukládaly finanční nebo jiné tresty jejich členským organizacím, které v souladu s rezolucemi Organizace spojených národů, ustanoveními této úmluvy a duchem olympijské zásady odmítají zúčastnit se sportovních akcí se zemí praktikující apartheid.

Čl. 10

1. Smluvní státy vynaloží největší úsilí na to, aby zajistily všeobecné dodržování olympijské zásady nediskriminace a ustanovení této úmluvy.
2. Za tímto účelem smluvní státy zakáží vstup na své území členům družstev a jednotlivým sportovcům, kteří se účastní nebo se zúčastnili sportovních soutěží v Jižní Africe, jakož i zástupcům sportovních organizací, členům družstev a jednotlivým sportovcům, kteří z vlastní iniciativy zvou sportovní organizace, družstva a sportovce, kteří oficiálně reprezentují zemi praktikující apartheid a kteří se účastní soutěží pod její vlajkou. Smluvní státy mohou rovněž zakázat vstup zástupcům sportovních organizací, členům družstev nebo jednotlivým sportovcům, kteří udržují sportovní styky se sportovními organizacemi, družstvy nebo sportovci, kteří reprezentují zemi praktikující apartheid a kteří se účastní soutěží pod její vlajkou. Zákaz vstupu nesmí porušovat řády příslušných sportovních federací, které podporují odstranění apartheidu ve sportu, a vztahuje se pouze na účast na sportovních akcích.
3. Smluvní státy doporučí svým zástupcům v mezinárodních sportovních federacích, aby přijali veškerá možná a praktická opatření k zabránění účasti sportovních organizací, družstev a sportovců, uvedených výše v odstavci 2, v mezinárodních sportovních soutěžích, a prostřednictvím svých zástupců v mezinárodních sportovních organizacích přijmou veškerá možná opatření k:
 - (a) zajištění toho, aby Jižní Afrika byla vyloučena ze všech federací, jichž je dosud členem, a k odmítnutí opětovného přijetí Jižní Afriky za člena kterékoli federace, z níž byla vyloučena; a
 - (b) v případě, že národní federace připouštějí sportovní výměny se zemí praktikující apartheid, k přijetí sankcí proti těmto národním federacím, včetně, pokud je to nutné, vyloučení z příslušných mezinárodních sportovních organizací a vyloučení jejich reprezentantů z účasti na mezinárodních sportovních soutěžích.
4. V případech zjevného porušování ustanovení této úmluvy přijmou smluvní státy patřičná opatření,

kteřá považují za vhodná, včetně, pokud je to nutné, opatření k vyloučení odpovědných národních sportovních řídicích orgánů, národních sportovních federací nebo sportovců příslušných zemí z účasti na mezinárodních sportovních soutěžích.

5. Ustanovení tohoto článku týkající se konkrétně Jižní Afriky se přestanou uplatňovat, až bude v této zemi odstraněn systém apartheidu.

Čl. 11

1. Bude ustavena Komise proti apartheidu ve sportu (dále jen "Komise"), která bude složena z patnácti členů vysokých morálních vlastností a oddaných boji proti apartheidu, přičemž zvláštní pozornost bude věnována účasti osob majících zkušenosti ze sportovní administrativy a volených smluvními státy z jejich občanů, přičemž bude brán zřetel na co nejspravedlivější zeměpisné rozdělení míst a na zastoupení hlavních právních systémů.

2. Členové Komise budou voleni tajným hlasováním z kandidátů uvedených v seznamu osob jmenovaných smluvními státy. Každý smluvní stát může jmenovat ze svých občanů jednu osobu.

3. Prvé volby se budou konat šest měsíců poté, co tato úmluva vstoupí v platnost. Generální tajemník Organizace spojených národů zašle smluvním státům nejpozději tři měsíce před každými volbami dopis, v němž je výzva, aby do dvou měsíců sdělily své kandidáty. Generální tajemník připraví abecední seznam všech takto navržených osob s uvedením smluvních států, kterými byly navrženy, a zašle jej smluvním státům.

4. Volby členů Komise se budou konat na zasedání smluvních států, které generální tajemník svolá do sídla Organizace spojených národů. Na tomto zasedání, na němž kvorum budou tvořit dvě třetiny smluvních států, budou do Komise zvoleni ti kandidáti, kteří dostanou největší počet hlasů a absolutní většinu hlasů přítomných a hlasujících zástupců smluvních států.

5. Členové Komise budou voleni na čtyřleté období. Funkční období devíti členů zvolených při prvních volbách uplyne však za dva roky; jména těchto devíti členů budou vylosována předsedou Komise ihned po prvních volbách.

6. Aby byla obsazena uprázdněná místa, jmenuje smluvní stát, jehož občan přestal být členem Komise, jinou osobu ze svých občanů s výhradou, že bude schválena Komisí.

7. Smluvní státy hradí náklady svých občanů spojené s výkonem jejich funkce členů Komise.

Čl. 12

1. Smluvní státy se zavazují, že pro jednání Komise budou předkládat generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů zprávu o zákonodárných, soudních, správních nebo jiných opatřeních, která přijaly k provedení ustanovení této úmluvy, do roku po jejím vstupu v platnost a poté každé dva roky. Komise může požadovat od smluvních států doplňující informace.

2. Komise bude Valnému shromáždění Organizace spojených národů každoročně předkládat prostřednictvím generálního tajemníka zprávu o své činnosti a může činit návrhy a všeobecná doporučení na základě zpráv a informací, které obdržela od smluvních států. Tyto návrhy a doporučení budou předloženy Valnému shromáždění společně s případnými připomínkami příslušných smluvních států.

3. Komise bude zejména posuzovat provádění ustanovení článku 10 této úmluvy a doporučí opatření, jež by měla být přijata.

4. Na žádost většiny smluvních států svolá generální tajemník jejich zasedání k posouzení dalších opatření zaměřených k tomu, aby ustanovení článku 10 této úmluvy byla prováděna. V případech zjevného porušení ustanovení této úmluvy svolá generální tajemník na žádost Komise zasedání smluvních států.

Čl. 13

1. Kterýkoli smluvní stát může kdykoli prohlásit, že uznává příslušnost Komise pro přijímání a projednávání stížností o porušování ustanovení této úmluvy předložených smluvními státy, které rovněž učinily takové prohlášení. Komise může rozhodnout o příslušných opatřeních, která mají být přijata v souvislosti s porušeními.

2. Smluvní státy, proti nimž byla v souladu s odstavcem 1 tohoto článku podána stížnost, mají právo vyslat svého zástupce k účasti na jednáních Komise.

Čl. 14

1. Komise se schází nejméně jednou ročně.

2. Komise přijme svůj vlastní jednací řád.

3. Generální tajemník OSN zajistí sekretariát Komise.

4. Zasedání Komise se budou konat zpravidla v sídle Organizace spojených národů.

5. První zasedání Komise svolá generální tajemník.

Čl. 15

Generální tajemník Organizace spojených národů je deponitářem této úmluvy.

Čl. 16

1. Tato úmluva je otevřena k podpisu všem státům v sídle Organizace spojených národů až do jejího vstupu v platnost.
2. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení státy, které ji podepsaly.

Čl. 17

Tato úmluva je otevřena k přístupu všem státům.

Čl. 18

1. Tato úmluva vstoupí v platnost třicátým dnem po uložení 27. ratifikační listiny nebo listiny o přijetí, schválení nebo přístupu.
2. Pro každý stát, který tuto úmluvu ratifikuje, přijme, schválí nebo k ní přistoupí po jejím vstupu v platnost, vstoupí úmluva v platnost třicátým dnem po uložení jeho příslušné listiny.

Čl. 19

Jakýkoliv spor mezi smluvními státy týkající se výkladu, provádění nebo plnění této úmluvy, který nebude urovnán jednáním, bude na žádost a se vzájemným souhlasem smluvních států ve sporu předán Mezinárodnímu soudnímu dvoru, pokud se strany e sporu nedohodnou na jiném způsobu urovnání sporu.

Čl. 20

1. Kterýkoli smluvní stát může navrhnout změnu nebo revizi této úmluvy a předložit ji depozitáři. Generální tajemník rozešle navrhovanou změnu nebo revizi smluvním stranám s žádostí, aby mu oznámily, zda jsou pro svolání konference smluvních států za účelem projednání návrhů a hlasování o nich. V případě, že alespoň jedna třetina smluvních států se vysloví pro takovou konferenci, generální tajemník ji svolá pod záštitou Organizace spojených národů. Každá změna nebo revize přijatá na konferenci většinou přítomných a hlasujících smluvních států bude předložena ke schválení Valnému shromáždění Organizace spojených národů.
2. Změny nebo revize vstoupí v platnost poté, co je schválí Valné shromáždění Organizace spojených národů a přijme dvoutřetinová většina smluvních států této úmluvy v souladu se svými ústavními předpisy.
3. Jakmile změny nebo revize vstoupí v platnost, budou závazné pro všechny smluvní státy, které je přijaly, ostatní smluvní státy budou stále vázány ustanoveními této úmluvy a všemi změnami a revizemi, které dříve přijaly.

Čl. 21

Smluvní stát může odstoupit od této úmluvy písemným oznámením zaslaným depozitáři. Toto odstoupení nabude účinnost rok ode dne, kdy ho depozitář přijme.

Čl. 22

Tato úmluva byla uzavřena v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském, přičemž všechny texty jsou stejně původní.